

Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana

T: 01 478 70 00

F: 01 478 74 25

E: gp.mnvp@gov.si

www.mnvp.gov.si

Številka: 007-3/2025-36

Ljubljana, 10. 7. 2025

EVA: 2025-2560-0001

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE
SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Uredba o podrobnejših pogojih za ugotavljanje izjem pri doseganju okoljskih ciljev s področja stanja voda pri posegih v vode– predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 56. člena Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdlr-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US) je Vlada Republike Slovenije na ____ seji dne ____ pod točko ____ sprejela naslednji

S K L E P:

Vlada Republike Slovenije je izdala Uredbo o podrobnejših pogojih za ugotavljanje izjem pri doseganju okoljskih ciljev s področja stanja voda pri posegih v vode, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Barbara Kolenko Helbl

generalna sekretarka

Priloga:

- Predlog Uredbe o podrobnejših pogojih za ugotavljanje izjem pri doseganju okoljskih ciljev s področja stanja voda pri posegih v vode zaradi

Prejmejo:

- Ministrstvo za naravne vire in prostor;
- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Jože Novak, minister,
- dr. Lidija Kegljevič Zagorc, državna sekretarka za vode,
- dr. Lidija Globevnik, generalna direktorica Direktorata za vode.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:				
/				
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:				
/				
5. Kratek povzetek gradiva:				
Predlog Uredbe o podrobnejših pogojih za ugotavljanje izjem pri doseganju okoljskih ciljev s področja stanja voda pri posegih v vode (v nadaljevanju: predlog uredbe) je pripravljen na podlagi šestega odstavka 56. člena Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US). Zakon o vodah (ZV-1) v tretjem odstavku 56. člena določa, da vlada lahko za posamezno vodno telo določi, da se cilji doseganja dobrega stanja, dobrega ekološkega potenciala ali preprečevanja poslabšanja stanja vodnih teles ne dosežejo, če je do poslabšanja prišlo zaradi fizičnih sprememb vodnega telesa zaradi nove človekove dejavnosti, ali pa, da se ne doseže cilj preprečevanja poslabšanja stanja vodnega telesa površinske vode iz zelo dobrega v dobro stanje zaradi nove dejavnosti trajnostnega razvoja. V šestem odstavku 56. člena ZV-1 je določeno, da vlada predpiše podrobnejše pogoje za določanje oziroma ugotavljanje izjem iz tega člena. Pogoji za ugotavljanje izjem pri doseganju okoljskih ciljev obsegajo: – izkaz javnega interesa, – primerjavo neposrednih koristi posega v vode in koristi doseganja ciljev upravljanja voda, – preveritev drugih boljših okoljskih možnosti oziroma tehtanje alternativ in – tehnično izvedljive in sorazmerne ukrepe za ublažitev škodljivih vplivov na stanje voda. Za navedene vsebine se z uredbo določijo podrobnejši pogoji za ugotavljanje izjem pri doseganju okoljskih ciljev zaradi novih fizičnih sprememb ali novih dejavnosti trajnostnega razvoja.				
6. Presoja posledic za:				
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE		
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA		
c)	administrativne posledice	DA		
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA		
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA		
e)	socialno področje	DA		
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE		
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)				
– I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3

Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: (Samo če izberete NE pod točko 6.a.) Kratka obrazložitev				
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:				
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin.			NE	
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: – Skupnosti občin Slovenije SOS: NE – Združenju občin Slovenije ZOS: NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: – v celoti, – večinoma, – delno,				

– niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

Gradivo je že bilo v javni obravnavi in je medresorsko usklajeno. Pripombe smo v najboljši možni meri upoštevali. Skrajšan rok je pomemben zaradi projektov večje vrednosti.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
---	----

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
---	----

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA
---	----

Jože Novak
MINISTER

Na podlagi šestega odstavka 56. člena Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US) Vlada Republike Slovenije izdaja

U R E D B O

o podrobnejših pogojih za ugotavljanje izjem pri doseganju okoljskih ciljev s področja stanja voda pri posegih v vode

1. člen **(vsebina)**

(1) Ta uredba podrobneje določa pogoje, za določanje oziroma ugotavljanje izjem pri doseganju okoljskih ciljev:

- če je nedoseganje dobrega stanja površinske ali podzemne vode posledica novih preoblikovanj fizičnih značilnosti vodnega telesa površinskih voda ali spremembe gladine vodnega telesa podzemnih voda, ali
- če je neuspešno preprečevanje poslabšanja stanja vodnega telesa površinske vode posledica novih dejavnosti trajnostnega razvoja.

(2) Pogoji iz prejšnjega odstavka so:

- izkaz javnega interesa,
- primerjava neposrednih koristi posega v vode in koristi doseganja ciljev upravljanja voda,
- preveritev drugih boljših okoljskih možnosti in
- preveritev tehnične izvedljivosti in sorazmernosti ukrepov za ublažitev škodljivih vplivov na stanje voda.

2. člen **(izrazi)**

Izrazi, uporabljeni v tej uredbi, pomenijo:

1. stanje vode je stanje površinske vode in stanje podzemne vode
2. ekološko stanje voda je ekološko stanje vodnega telesa površinske vode v skladu s predpisom, ki ureja stanje površinskih voda;
3. kemijsko stanje voda je kemijsko stanje vodnega telesa površinske vode v skladu s predpisom, ki ureja stanje površinskih voda in kemijsko stanje vodnega telesa podzemne vode v skladu s predpisom, ki ureja stanje podzemnih voda;
4. količinsko stanje podzemne vode je količinsko stanje vodnega telesa podzemne vode v skladu s predpisom, ki ureja stanje podzemnih voda;
5. tveganje za vode je verjetnost, da bo poseg v vode v določenih okoliščinah ali v določenem času posredno ali neposredno škodljivo vplival na vode.

3. člen **(uporaba)**

Izjema pri doseganju okoljskih ciljev se določa oziroma ugotavlja:

- če nova preoblikovanja fizičnih značilnosti vodnega telesa površinskih voda ali spremembe gladine vodnega telesa podzemnih voda bodo povzročile:
 - nedoseganje dobrega stanja podzemne vode,
 - nedoseganje dobrega ekološkega stanja oziroma dobrega ekološkega potenciala površinskih voda, ali
 - neuspešno preprečevanje slabšanja stanja površinskih ali podzemnih voda, ali
- če nove dejavnosti trajnostnega razvoja bodo povzročile:
 - neuspešno preprečevanje poslabšanja stanja vodnega telesa površinske vode iz zelo dobrega v dobro ekološko stanje.

4. člen **(izkaz javnega interesa)**

Javni interes posega v vode je izkazan, če je z zakonom ali na njegovi podlagi sprejetim nacionalnim programom ali drugim aktom določeno, da je ta poseg v vode v javnem interesu.

5. člen **(primerjava koristi)**

- (1) Primerjava, ali so koristi posega v vode za zdravje in varnost ljudi ali trajnostni razvoj večje od koristi, ki jih ima doseganje ciljev upravljanja voda za okolje in družbo, se izvede na podlagi vrednotenja:
 - neposrednih koristi posega v vode za zdravje in varnost ljudi ali trajnostni razvoj,
 - koristi doseganja dobrega stanja voda in preprečevanja poslabšanja stanja voda ter
 - drugih koristi s področja voda.
- (2) Neposredne koristi posega v vode za zdravje in varnost ljudi ali trajnostni razvoj iz prve alineje prejšnjega odstavka se vrednotijo za področja energetike, prometne infrastrukture, kmetijstva in urbanizacije (oskrba s pitno vodo ter zmanjševanje poplavne, plazovne in erozijske ogroženosti) glede na cilje in potencialne vidike iz 1. točke Priloge 1, ki je sestavni del te uredbe.
- (3) Vidiki, elementi, merila, točke in normirane uteži za vrednotenje neposrednih koristi posega v vode iz prve alineje prvega odstavka tega člena so določeni v 2. točki Priloge 1 te uredbe.
- (4) Če vidiki, elementi, merila, točke in normirane uteži iz prejšnjega odstavka niso določeni v 2. točki Priloge 1 te uredbe, se jih določi ob upoštevanju potencialnih vidikov iz 1. točke Priloge 1 te uredbe.
- (5) Način določitve skupne ocene neposrednih koristi posega v vode iz prve alineje prvega odstavka tega člena je določen v točki 3 iz Priloge 1 te uredbe.
- (6) Vidiki, elementi, merila in točke za vrednotenje koristi doseganja dobrega stanja voda in preprečevanja poslabšanja voda iz druge alineje prvega odstavka tega člena so določeni v 1. točki Priloge 2, ki je sestavni del te uredbe, način določitve skupne ocene koristi doseganja dobrega stanja voda in preprečevanja poslabšanja stanja voda pa je določen v točki 2 iz Priloge 2 te uredbe.

- (7) Vidiki, elementi, merila, točke in normirane uteži za vrednotenje drugih koristi s področja voda iz tretje alineje prvega odstavka tega člena so določeni v 3. točki Priloge 2 te uredbe, način določitve skupne ocene drugih koristi v povezavi z vodami pa je določen v točki 4 iz Priloge 2 te uredbe.

- (8) Vrednost skupne ocene primerjave koristi se izračuna po naslednji enačbi:

$$S_1 = A - B + C,$$

pri čemer so:

S_1 : skupna ocena primerjave koristi,

A: skupna ocena neposredne koristi posega v vode iz 3. točke Priloge 1 te uredbe,

B: skupna ocena koristi doseganja dobrega stanja voda in preprečevanja poslabšanja stanja voda iz 2. točke Priloge 2 te uredbe,

C: skupna ocena drugih koristi s področja voda iz 4. točke Priloge 2 te uredbe.

- (9) Koristi posega v vode za zdravje in varnost ljudi ali trajnostni razvoj so večje od koristi, ki jih ima doseganje ciljev upravljanja voda za okolje in družbo, če je skupna ocena primerjave koristi večja od nič.

6. člen

(preveritev druge boljše okoljske možnosti)

- (1) Pri ugotavljanju, ali koristnih ciljev posega v vode zaradi tehnične neizvedljivosti ali nesorazmernih stroškov ni mogoče zagotoviti na način, ki bi imel manjše posledice na okolje (v nadaljnjem besedilu: druge boljše okoljske možnosti), se upoštevajo:
- funkcionalno - tehnični vidik,
 - ekonomski vidik in
 - okoljski vidik.
- (2) Funkcionalno - tehnični vidik iz prve alineje prejšnjega odstavka je vidik, s katerim se ugotavlja razpoložljivost tehnično izvedljivih ukrepov, ki bi imeli manjše posledice za vode in s katerim bi na enakovreden način zagotovili doseganje ciljev načrtovanega posega v vode.
- (3) Za oceno ekonomskega vidika iz druge alineje prvega odstavka tega člena, s katerim se ugotavlja ekonomska učinkovitost posega v vode, se uporabljajo ekonomski kazalniki posameznih variant ter opis tistih stroškov in koristi, ki jih ni mogoče denarno ovrednotiti, in obsega zlasti:
1. ekonomsko analizo (izračun ekonomskih kazalnikov), ki vključuje:
 - ekonomsko neto sedanje vrednost,
 - ekonomsko interno stopnjo donosnosti,
 - razmerje med koristmi in stroški, količnik koristnosti;
 2. multikriterijsko analizo,
 3. analizo občutljivosti na spremembe v trajanju investicij ob upoštevanju študije izvedljivosti načrtovanega posega v vode,
 4. analizo tveganj (finančna, gradbena, okoljska, geološka, hidrološka hidravlična, socialna, regulatorna ali politična tveganja) in
 5. druge metode, ki upoštevajo pravila stroke in posebnosti posameznega področja.
- (4) Če se na podlagi posega v vode ustvarja prihodek, se za ugotavljanje izpolnjevanja pogoja iz druge alineje prvega odstavka tega člena ugotavlja učinkovitost investicije tudi s finančnimi merili.

- (5) Finančna merila iz prejšnjega odstavka so zlasti:
- interna stopnja donosnosti,
 - količnik donosnosti, ki odraža razmerje med koristmi, ki se dosežejo z novim posegom v vode, in stroški, ki pri tem nastanejo,
 - vpliv na rast bruto domačega proizvoda,
 - stroški investicije v življenjski dobi predlagane rešitve in
 - doseganje referenčne interne stopnje donosnosti brez podpor s strani države.
- (6) Okoljski vidik iz tretje alineje prvega odstavka tega člena je vidik, s katerim se ugotavlja vpliv posega v vode v celotnem življenjskem ciklu, to je od pridobivanja surovin, izdelave, gradnje, obratovanja in vzdrževanja do prenehanja posega, sanacije, odstranitve in upravljanja z odpadki. Merila za oceno vplivov posega v vode v celotnem življenjskem ciklu iz prejšnjega stavka obsegajo:
- vpliv na podnebne spremembe (biogeni vplivi, fosilni vplivi, vplivi rabe in sprememb rabe prostora ipd.) in vpliv na cilje s področja podnebnih sprememb (zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, zagotavljanje trajnostnega upravljanja s tlemi in gozdovi, zmanjšanje nacionalnih emisij, ki povzročajo onesnaževanje zraka ipd.),
 - vpliv na stanje voda (zakisanje voda, ekotoksičnost celinskih voda, eutrofikacija celinskih voda in morja, dvig temperature in sprememba hidrološkega režima in prodonosnosti, ipd.) in vpliv na doseganje okoljskih ciljevi,
 - vpliv na nepovratno rabo voda,
 - vpliv na kulturno dediščino in cilj celovitega ohranjanja kulturne dediščine, in
 - druga predpisana merila, s katerimi se lahko ugotavlja vpliv posega v vode v celotnem življenjskem ciklu.
- (7) Pogoji iz tretje alineje drugega odstavka 1. člena je izpolnjen, če je vsota polovice skupne ocene funkcionalno -tehničnega vidika, polovice skupne ocene ekonomskega vidika in skupne ocene okoljskega vidika izbrane variante večja od vsote polovice skupne ocene funkcionalno - tehničnega vidika, polovice skupne ocene ekonomskega vidika in skupne ocene okoljskega vidika alternativnih variant.

7. člen

(tehnično izvedljivi in sorazmerni ukrepi)

- (1) Če se ugotovi, da načrtovani poseg vpliva na stanje voda se določijo tehnično izvedljivi in sorazmerni ukrepi (v nadaljnjem besedilu: ukrepi), s katerimi se ublažijo škodljivi vplivi na stanje voda.
- (2) Ukrepe iz prejšnjega odstavka, se določi v skladu s Prilogo 5, ki je sestavni del te uredbe, Ti ukrepi morajo preprečiti ali zmanjšati škodljive vplive na stanje voda v taki meri, da postanejo vplivi posega v vode sprejemljivi.
- (3) Izvedljivost umestitve ukrepov iz prejšnjega odstavka se ugotavlja na podlagi podatkov o:
- investitorju izvedbe ukrepa,
 - načinu izvedbe ukrepov,
 - časovni opredelitvi izvedbe posega v prostor in ukrepov, ter
 - načinu spremljanja uspešnosti izvedenega ukrepa.

8. člen

(vpliv posega v vode na stanje voda)

- (1) Vpliv posega v vode iz drugega odstavka prejšnjega člena se ugotavlja za vrste posegov v vode z vplivom na stanje voda, ki so določeni v Prilogi 3, ki je sestavni del te uredbe.

- (2) Vpliv posega v vode se ugotavlja za posamezna vodna telesa, na katerih so načrtovani posegi v vode, in za druga vodna telesa znotraj istega vodnega območja na podlagi Priloge 4, ki je sestavni del te uredbe.
- (3) Vpliv posega v vode se ob upoštevanju ukrepov ugotavlja:
- neposredno in posredno na elemente kakovosti in parametre stanja, ki so določeni s predpisom, ki ureja stanje površinskih voda, oziroma predpisom, ki ureja stanje podzemnih voda, in
 - glede na pomembnost posledic posega v vode na stanje voda ob upoštevanju ukrepov.
- (4) V primeru ugotovljenega vpliva posega v vode na elemente oziroma parametre stanja voda se ob upoštevanju ukrepov za elemente kakovosti oziroma parametre stanja voda poda predlog nižjih ciljev za te elemente oziroma parametre.

9. člen **(določitev izjeme)**

Izjema v obliki odstopanja od ciljev doseganja dobrega stanja, dobrega ekološkega potenciala ali preprečevanja poslabšanja stanja vodnih teles se lahko določi, če so izpolnjeni pogoji iz zakona, ki ureja vode, in te uredbe.

10. člen **(vloga za določitev oziroma ugotavljanje izjeme)**

- (1) Investitor ali pobudnik posega v vode na ministrstvo, pristojno za vode pošlje vlogo za določitev oziroma ugotavljanje izjeme pri odstopanju od okoljskih ciljev na področju voda, ki vsebuje podatke o posegih v vode in podatke o izpolnjevanju podrobnejših pogojev iz te uredbe.
- (2) Vlogi iz prejšnjega odstavka Investitor ali pobudnik posega v vode priloži izpolnjen obrazec iz Priloge 6, ki je sestavni del te uredbe.

KONČNA DOLOČBA

11. člen **(začetek veljavnosti)**

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.

Ljubljana, dne ...

EVA 2025-2560-0001

Vlada Republike Slovenije
dr. Robert Golob
predsednik

Priloge:

Priloga 1: Ocena neposrednih koristi posega v vode za zdravje in varnost ljudi ter trajnostni razvoj

Priloga 2: Ocena koristi doseganja dobrega stanja voda in preprečevanja poslabšanja voda ter ocena drugih koristi s področja voda

Priloga 3: Vrsta posega v vode z vplivom na stanje voda

Priloga 4: Ocena vpliva posega v vode na stanje voda

Priloga 5: Ukrepi za ublažitev posrednih oziroma neposrednih vplivov posega v vode na stanje voda

Priloga 6: Obrazec za spremljanje podatkov o posegih v vode

OBRAZLOŽITEV

I. UVOD

1. Pravna podlaga (besedilo, vsebina zakonske določbe, ki je podlaga za izdajo uredbe)

Predlog Uredbe o podrobnejših pogojih za ugotavljanje izjem pri doseganju okoljskih ciljev zaradi novih fizičnih sprememb ali novih dejavnosti trajnostnega razvoja (v nadaljevanju: predlog uredbe) je pripravljen na podlagi šestega odstavka 56. člena in za izvajanje tretjega do petega odstavka 56. člena Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US).

2. Rok za izdajo uredbe, določen z zakonom

Rok za izdajo ni določen.

3. Splošna obrazložitev predloga uredbe, če je potrebna

Zakon o vodah (ZV-1) v tretjem odstavku 56. člena določa, da vlada lahko za posamezno vodno telo določi, da se cilji doseganja dobrega stanja, dobrega ekološkega potenciala ali preprečevanja poslabšanja stanja vodnih teles ne dosežejo, če je do poslabšanja prišlo zaradi fizičnih sprememb vodnega telesa zaradi nove človekove dejavnosti, ali pa, da se ne doseže cilj preprečevanja poslabšanja stanja vodnega telesa površinske vode iz zelo dobrega v dobro stanje zaradi nove dejavnosti trajnostnega razvoja. V šestem odstavku 56. člena ZV-1 je določeno, da vlada predpiše podrobnejše pogoje za določanje oziroma ugotavljanje izjem iz tega člena.

Pogoji za ugotavljanje izjem pri doseganju okoljskih ciljev obsegajo:

- (i) izkaz javnega interesa,
- (ii) primerjavo neposrednih koristi posega v vode in koristi doseganja ciljev upravljanja voda,
- (iii) preveritev drugih boljših okoljskih možnosti oziroma tehtanje alternativ in
- (iv) tehnično izvedljive in sorazmerne ukrepe za ublažitev škodljivih vplivov na stanje voda.

Za navedene vsebine se z uredbo določijo podrobnejši pogoji za ugotavljanje izjem pri doseganju okoljskih ciljev zaradi novih fizičnih sprememb ali novih dejavnosti trajnostnega razvoja.

Odstopanje od okoljskih ciljev je dovoljeno, kadar:

- 1. je nedoseganje dobrega stanja vodnega telesa podzemne vode, dobrega ekološkega stanja ali dobrega ekološkega potenciala vodnega telesa površinske vode ali slabšanje

- stanja vodnega telesa površinske ali podzemne vode posledica novih preoblikovanj fizičnih značilnosti vodnega telesa površinske vode ali spremembe gladine vodnega telesa podzemne vode ali
2. je poslabšanje stanja vodnega telesa površinske vode iz zelo dobrega stanja v dobro stanje posledica novih dejavnosti trajnostnega razvoja in
 3. so izpolnjeni pogoji da:
 - a) gre pri nameravanih preoblikovanjih za prevladujoč javni interes oziroma so koristi, ki jih imajo nova preoblikovanja za zdravje ali varnost ljudi ali za trajnostni razvoj, večje od koristi, ki jih ima doseganje okoljskih ciljev za okolje in družbo, in
 - b) koristnih ciljev, ki bodo doseženi z novimi preoblikovanji, zaradi tehnične neizvedljivosti ali nesorazmernih stroškov ni mogoče zagotoviti na drug način, ki je boljša okoljska možnost, in
 - c) se izvedejo vsi tehnično izvedljivi in sorazmerni ukrepi, da se ublažijo škodljivi vplivi na stanje voda.

Primeri odstopanj od okoljskih ciljev morajo biti navedeni in obrazloženi v načrtu upravljanja voda, okoljski cilji pa se ob vsaki spremembi in dopolnitvi načrta upravljanja voda ponovno pregledajo.

Za pripravo predloga predpisa je Inštitut za vode Republike Slovenije (IzVRS, 2023) pripravil strokovne podlage, ki predstavljajo izhodišča za (i) primerjavo neposrednih koristi posega v vode in koristi doseganja ciljev upravljanja voda ter za (ii) preveritev drugih boljših okoljskih možnosti oziroma za tehtanje alternativ. Podrobnejši pogoji za ugotavljanje izjem so določeni v obliki elementov, meril, točk in normiranih uteži za analizo posameznih vidikov. Uredba določa, kdaj se šteje, da je pogoj izpolnjen.

V delu, ki naslavlja (iv) tehnično izvedljive in sorazmerne ukrepe za ublažitev škodljivih vplivov na stanje voda in (v) izvedbo ocene vpliva načrtovanega posega na stanje voda, je predlog uredbe pripravljen ob upoštevanju Splošnih smernic s področja upravljanja z vodami, ki jih na podlagi Zakona o urejanju prostora (ZUreP-3) (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP in 23/24) pripravlja Direkcija Republike Slovenije za vode in so objavljene na spletni strani DRSV.

Tretji odstavek 56. člena določa, da je za odločanje o izjemi pristojna Vlada Republike Slovenije, ki lahko določi, da se cilji stanja voda ne dosežejo, če so izpolnjeni z zakonom določeni pogoji. Odločitev Vlada sprejme na podlagi gradiva, ki ga pripravi ministrstvo, pristojno za vode, o izpolnjevanju podrobnejših pogojev za ugotavljanje izjem pri doseganju okoljskih ciljev zaradi novih posegov v vode določenih s to uredbo.

4. Predstavitev presoje posledic za posamezna področja, če te niso mogle biti celovito predstavljene v predlogu

4.a) Presoja finančnih posledic

Uredba določa podrobnejše pogoje za ugotavljanje izjem pri doseganju okoljskih ciljev stanja voda pri posegih v vode zaradi novih fizičnih sprememb ali novih dejavnosti trajnostnega razvoja, pri čemer ne določa novih obveznosti. Upoštevajoč navedeno ta uredba nima neposrednih finančnih posledic za državni ali občinske proračune.

4.b) Presoja administrativnih posledic

Uredba nima administrativnih posledic, saj ne določa novih upravnih postopkov ali novih obveznosti pravnih ali fizičnih oseb do organov državne ali lokalne uprave.

4.c) Presoja posledic na okolje

Izvajanje predpisov, ki zadevajo področje varovanja voda in utemeljevanje pogojev za ugotavljanje izjem pri odstopanju okoljskih ciljev, je bistven za boljše stanje voda in okolja tako, da pričujoča uredba predstavlja podlago za nadaljevanje zagotavljanja varstva voda.

OBRAZLOŽITEV:

II. VSEBINSKA OBRAZLOŽITEV PREDLAGANIH REŠITEV

K 1. členu

Uredba je pripravljena na podlagi 56. člena Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US in 78/23 – ZUNPEOVE), ki v nacionalni pravni red prenaša določila sedmega odstavka 4. člena Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 327 z dne 22. 12. 2000, str. 1), zadnjič spremenjena z Direktivo Sveta 2013/64/EU z dne 17. decembra 2013 o spremembi direktiv Sveta 91/271/EGS in 1999/74/EC ter direktiv 2000/60/ES, 2006/7/ES, 2006/25/ES in 2011/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta zaradi spremembe položaja Mayotta v razmerju do Evropske unije (UL L št. 353 z dne 28. 12. 2013, str. 8), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2000/60/ES).

Glede na navedeno uredba določa podrobnejše pogoje za ugotavljanje izjem pri doseganju okoljskih ciljev, kadar je nedoseganje dobrega stanja podzemne vode, dobrega ekološkega stanja oziroma dobrega ekološkega potenciala površinskih voda ali neuspešno preprečevanje slabšanja stanja površinskih ali podzemnih voda posledica novih preoblikovanj fizičnih značilnosti vodnega telesa površinskih voda ali spremembe gladine vodnega telesa podzemnih voda.

Člen določa, da podrobnejši pogoji v zvezi z ugotavljanjem izjem pri doseganju predpisanih okoljskih ciljev vsebujejo izkaz javnega interesa, primerjavo koristi, preveritev drugih boljših okoljskih možnosti ter preveritev tehnične izvedljivosti in sorazmernosti ukrepov za ublažitev škodljivih vplivov na stanje voda.

K 2. členu

Člen določa pomen izrazov, ki se uporabljajo v uredbi.

K 3. členu

Člen določa uporabo uredbe. Izjem pri doseganju okoljskih ciljev stanja voda se določa oziroma ugotavlja, ko:

- je zaradi novih preoblikovanj fizičnih značilnosti vodnega telesa površinskih voda ali spremembe gladine vodnega telesa podzemnih voda posledica:
 - o nedoseganje dobrega stanja podzemne vode,
 - o nedoseganje dobrega ekološkega stanja oziroma dobrega ekološkega potenciala površinskih voda, ali
 - o neuspešno preprečevanje slabšanja stanja površinskih ali podzemnih voda;
- je zaradi novih dejavnosti trajnostnega razvoja posledica:
 - o neuspešno preprečevanje poslabšanja stanja vodnega telesa površinske vode iz zelo dobrega v dobro ekološko stanje.

Nova preoblikovanja fizičnih značilnosti vodnega telesa površinskih voda (hidromorfološke spremembe) lahko neposredno in/ali posredno vplivajo na ekološko stanje ali potencial vodnih teles površinskih voda (to je na biološke elemente kakovosti in ustrezne podporne elemente kakovosti vodnih teles površinskih voda) ter posredno vplivajo na količinsko stanje podzemne vode (npr. spremembe v hidrologiji ali morfologiji površinskih voda lahko povzročijo spremembe ravni podzemne vode). Možni so tudi posredni učinki na kemijsko stanje vodnih teles površinske ali podzemne vode (npr. odvzem lahko zmanjša sposobnost redčenja in zato poveča koncentracije).

Spremembe gladine vodnega telesa podzemnih voda lahko neposredno vplivajo na količinsko stanje podzemne vode, v nekaterih primerih pa tudi posredno na elemente kakovosti, ki določajo ekološko stanje oz. ekološki potencial površinskih voda in/ali kemijsko stanje podzemne vode.

Uredba se ne uporablja za odstopanja od okoljskega cilja površinskih voda postopno zmanjšanje onesnaževanja s prednostnimi snovmi, od okoljskega cilja površinskih voda ustavitve ali postopna odprava emisij, odvajanja in uhajanja prednostnih nevarnih snovi ter od okoljskega cilja podzemnih voda obrat vsakega pomembnega in trajnega trenda naraščanja koncentracije katerega koli onesnaževala, ki je posledica vpliva človekove dejavnosti.

Ravno tako se uredba ne uporablja pri nedoseganju dobrega kemijskega stanja površinskih in podzemnih voda, dobrega ekološkega stanja oziroma dobrega ekološkega potenciala površinskih voda ali pri poslabšanju stanja vodnih teles površinskih in podzemnih voda kadar je nedoseganje okoljskih ciljev posledica emisije snovi v vode iz točkovnih in razpršenih virov onesnaževanja.

K 4. členu

Člen določa, da je javni interes posega v vode izkazan, če je z zakonom ali na njegovi podlagi sprejetim nacionalnim programom ali drugim aktom določeno, da je ta poseg v vode v javnem interesu. Pri tem je treba upoštevati, da se izkaz javnega interesa ugotavlja za plane in projekte, ki obsegajo aktivnosti, vezane na dejavnosti javnega interesa in zasledujejo cilje zagotavljanja javnega zdravja ljudi, javne varnosti ljudi ter trajnostnega razvoja. Utemeljitev brez jasnih argumentov in dokazil ne more biti zadosten izkaz javnega interesa.

K 5. členu

Člen določa podrobnejše pogoje za ugotavljanje izjem pri doseganju okoljskih ciljev s področja stanja voda na podlagi drugega dela 1. točke tretjega odstavka 56. člena Zakona o vodah. Podrobnejši pogoji za primerjavo koristi posega v vode za zdravje in varnost ljudi ali trajnostni razvoj s koristmi, ki jih ima doseganja ciljev upravljanja voda za okolje in družbo zajemajo tri različne vidike, in sicer vidik neposredne koristi posega v vode, vidik koristi doseganja dobrega stanja voda in preprečevanja poslabšanja stanja voda, ter vidik druge koristi v povezavi z vodami. Elementi, merila, točke in normirane uteži za analizo posameznih vidikov ter način vrednotenja teh vidikov so določeni v Prilogi 1 in Prilogi 2 k tej uredbi.

Koristi posega v vode za zdravje in varnost ljudi ali trajnostni razvoj se vrednoti za dejavnosti in sektorske cilje, ki so podrobneje določeni v točki 1 v Prilogi 1 k tej uredbi in zajemajo sektorske cilje oskrbe z energijo, trajnostne mobilnosti prebivalstva, oskrbe s hrano, oskrbe s pitno vodo in zmanjšanje poplavnih in erozijskih ogroženosti. Dodatno 1. točka Priloge 1 k tej uredbi za posamezne sektorske cilje določa okvirni seznam potencialnih vidikov za vrednotenje neposrednih koristi posega v vode.

Nadalje Priloga 1 določa elemente, merila, točke in normirane uteži za analizo neposredne koristi posega v vode za posamezne sektorske cilje. Uredba podrobneje določa elemente, merila, točke in normirane uteži za sektorski cilj oskrbe z energijo, medtem ko se za sektorski cilj zagotavljanje trajnostne mobilnosti prebivalstva uporabljajo določbe predpisa, ki ureja

metodologijo priprave in obravnave investicijske dokumentacije na področju državnih cest in javne železniške infrastrukture. Skupna ocena neposrednih koristi posega v vode se določi s seštevkom uteženih točkovanj po posameznih elementih.

Koristi, ki jih ima doseganja ciljev upravljanja voda za okolje in družbo, se vrednoti glede na koristi, ki jih ima doseganje dobrega stanja voda in preprečevanje poslabšanja voda in glede na druge koristi v povezavi z vodami. Elementi, merila, točke in normirane uteži za navedena vidika so določeni v Prilogi 2 k tej uredbi in zajemajo zlasti:

- stanje površinskih voda oziroma ekološki potencial površinskih voda v skladu s predpisom, ki ureja stanje površinskih voda,
- stanje podzemnih voda v skladu s predpisom, ki ureja stanje podzemnih voda,
- varstvena in ogrožena območja v skladu s predpisi, ki urejajo vode, ter
- splošno in posebno rabo voda na območju posega v vode.

Skupna ocena koristi doseganja dobrega stanja voda in preprečevanja poslabšanja stanja voda je enaka najvišji vrednosti točk posameznega elementa, medtem ko se skupna ocena drugih koristi v povezavi z vodami določi s seštevkom uteženih točkovanj po posameznih elementih iz Priloge 2.

Člen določa, da se vrednost skupne ocene primerjave koristi izračuna z uporabo formule, pri čemer se šteje, da koristi posega v vode za zdravje in varnost ljudi ali trajnostni razvoj večje od koristi, ki jih ima doseganja ciljev upravljanja voda za okolje in družbo, kadar je skupna ocena primerjave koristi večja od nič.

K 6. členu

Člen določa podrobnejše pogoje za ugotavljanje izjem pri doseganju okoljskih ciljev stanja voda na podlagi 2. točke tretjega odstavka 56. člena Zakona o vodah. Izpolnjevanje pogoja drugih boljših okoljskih možnosti se izkazuje na način, da se presoja ali se koristnih ciljev, katerim so namenjeni načrtovani posegi v vode, zaradi tehnične neizvedljivosti ali nesorazmernih stroškov, ne da doseči na druge načine, ki predstavljajo mnogo boljšo okoljsko možnost. Ugotavljanje se izvede glede na funkcionalno tehnični vidik, ekonomski vidik, in okoljski vidik.

Namen določitve podrobnejših pogojev je, da se pri ugotavljanju izpolnjevanja pogoja iz 2. točke tretjega odstavka 56. člena Zakona o vodah ugotovi, ali izbrana tehnična rešitev posega v vode zagotavlja čim manjše posledice za stanje voda.

K 7. členu

Člen določa podrobnejše pogoje za ugotavljanje izjem pri doseganju okoljskih ciljev na podlagi 3. točke tretjega odstavka 56. člena Zakona o vodah. Eden izmed pogojev za odločanje o izjemi pri doseganju okoljskih ciljev s področja stanja voda je, da se izvedejo vsi tehnično izvedljivi in sorazmerni ukrepi, da se ublažijo škodljivi vplivi na stanje voda. To pomeni, da se skuša narediti vse, da je poslabšanje stanja voda čim manjše oziroma da poseg v najmanjši možni meri vpliva na stanja voda.

Vrste posegov vode, za katere se izvede ugotavljanje izpolnjevanja pogojev iz te uredbe so določeni v Prilogi 3, ki je sestavni del te uredbe.

Pogoj je izpolnjen, če ukrepi določeni ob uporabi Priloge 5, ki je sestavni del te uredbe, preprečijo ali zmanjšajo škodljive vplive na stanje voda v taki meri, da postanejo vplivi posega v vode sprejemljivi. Člen nadalje določa način preverjanja izvedljivosti ukrepov z namenom zagotavljanja njihove uspešne izvedbe na terenu.

K 8. členu

Člen določa, da se vpliv posega v vode ugotavlja za vrste posegov v vode, ki lahko vplivajo na stanje voda.

Priloga 4 k tej uredbi določa, da ocena vpliva posega v vode na stanje voda obsega:

- opredelitev lokacije in vplivnega območja posega v vode,
- utemeljitev ustreznosti izbrane variante posega v vode,
- opis in grafični prikaz posega v vode,
- oceno obstoječega stanja voda, ločeno za površinske in podzemne vode,
- povzetek okoljskih ciljev in dopolnilnih ukrepov za doseganje okoljskih ciljev na površinskih vodah, določenih v veljavnem Načrtu upravljanja voda za vodno območje Donave, Načrtu upravljanja voda za vodno območje jadranskega morja in v programu ukrepov upravljanja voda,
- presojo vpliva posega v vode na stanje voda, ločeno za površinske in podzemne vode,
- opredelitev ukrepov, ki preprečujejo ali zmanjšujejo škodljive vplive na stanje voda,
- oceno vpliva posega v vode ob upoštevanju ukrepov,
- opis predvidenega izvajanja spremljanja stanja voda na vplivnem območju posega v vode,
- povzetek ocene vpliva posega v vode na stanje voda in ukrepov.

Dodatno člen omogoča izvrševanje petega odstavka 56. člena Zakona o vodah, ki določa, da določitev izjem za vodno telo, na katerem je načrtovan poseg, ne sme ogroziti doseganja ciljev dobrega stanja ali dobrega ekološkega potenciala voda na drugih vodnih telesih znotraj istega vodnega območja. Vpliv posega v vode se ugotavlja ob upoštevanju Priloge 4, k je del te uredbe.

V primeru, da načrtovani poseg v vode vpliva na elemente oziroma parametre stanja voda, se za te elemente oziroma parametre stanje voda ob upoštevanju ukrepov poda predlog nižjih ciljev. Predlagani nižji cilji morajo zagotavljati, da bodo škodljivi vplivi posega v vode, ki je predmet izjeme, zagotavljali sprejemljivo raven.

K 9. členu

Člen določa, da se izjema v obliki odstopanja od ciljev stanja voda lahko določi, če se ugotovi, da so bili preverjeni in utemeljeni vsi podrobnejši pogoji iz te uredbe.

K 10. členu

Člen določa, da ministrstvo, pristojno za vode podatke o posegih v vode in podatke o izpolnjevanju podrobnejših pogojev iz te uredbe spremlja v obrazcu iz Priloge 6. Na ta način zbrane informacije se uporabijo pri pripravi načrtov upravljanja voda in pri pripravi vladnega gradiva za določitev izjeme.

K 11. členu

Člen določa začetek veljavnosti uredbe.